

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 13/1797

Vår ref:

13/2016-3

Vår dato:

10.10.2013

Høringsuttalelse fra 0228 Rælingen kommune - Utkast til endring i forskrift om sosiale tjenester til personer uten fast bopel i Norge

Høringsnotatet ble mottatt i juli 2013 og har vært særskilt vurdert i oppfølgingsavdeling II i NAV Rælingen som til daglig behandler søknader etter lov om sosiale tjenester i NAV. Notatet har vært vurdert av lederteamet og tillitsvalgte i NAV Rælingen som har medvirket med innspill til notatet og drøftet konsekvenser i begge alternativene. Helse og sosialkomiteen i Rælingen får bakgrunnsnotatet og høringsbrevet presentert som orienteringssak.

Alternativ I vurderes som det beste alternativet knyttet til vedtak og klagebehandling. Det medfører en effektiv og enkel saksbehandlingen ved at et avslag vil være helt formelt og uten skjønsmessige vurderinger, i og med at vedkommende det gjelder *ikke har lovlig opphold*.

Det er stor sannsynlighet for at det vil bli særdeles utfordrende å håndtere alternativ II, da den åpner for større grad av skjønnsbehandling og hvordan vi i praksis vil definere «kort periode» og praksis med å skaffe midlertidige botilbud til vedkommende *i praksis kan forlate landet*. Presiseringen i alternativ II sier at *det kan stilles krav om at vedkommende bidrar til å muliggjøre egen retur*.

Presiseringene er ment å etablere en økt likebehandling i kommuner og fylker, men erfaringsmessig så er en «kan» regel mer utfordrende å håndheve en «skal» regel. Selv om det her kunne vært endret til en «skal» regel, så er det allikevel stor sannsynlighet for ulik tolkning.

«Krav til *aktivitet*» innebærer i denne sammenhengen at personer som er her uten lovlig opphold, ikke medvirker til å skaffe seg reisedokumenter og for øvrig ordne utreise, mister retten til bistand. Aktivitetsbegrepet knyttet til det å skaffe seg nødvendige reisedokumenter kan med stor sannsynlighet mistolkes og blandes sammen med *krav til aktivitet* for å komme aktiviserende tiltak med mål om arbeid for å bli selvforsørget.

Det henvises til NAV-kontorets mulighet til å stille krav/vilkår om aktivitet med sikte på rask utreise. Det vil i praksis bli meget vanskelig å undersøke faktiske forhold med tanke på om personens aktivitet er tilstrekkelig i forhold til hensikten bak det stille vilkåret. Sannsynligheten er stor for at NAV-kontoret må bruke en del tid og ressurser på å undersøke forhold om personen uten lovlig opphold og kontakte aktuelle instanser for å innhente nødvendig dokumentasjon/opplysninger, som igjen er nødvendig for å kunne ta en skjønsmessig vurdering.

NAV RÆLINGEN // ARBEIDS OG VELFERDSETATEN

Postadresse: Postboks 100 // 2025 FJERDINGBY

Besøksadresse: Bjørnholthagan 6 // 2008 Fjerdingsby
Tel: 55 55 33 33 // Faks: 67 25 72 61

www.nav.no // nav.raelingen@nav.no

Notatet beskriver videre at økonomiske konsekvensene med å slutte seg til alternativ I antas ikke å bli vesentlige, da antallet personer som oppholder seg ulovlig i landet og som oppsøker NAV-kontoret antas å være lavt. Det er allikevel grunn til å tro at behovet for behandling av disse to alternativene er begrunnet i en antatt økning av ulovlige opphold i landet på bakgrunn av de sosiale og økonomiske forholdene i Europa spesielt.

Konklusjon

Rælingen kommune støtter alternativ I som innebærer en opphevelse av nåværende §4 og endres til:

§ 4. Personer som ikke har lovlig opphold i riket

Personer som ikke har lovlig opphold i riket har ikke krav på individuelle tjenester etter loven, med unntak av opplysning, råd og veiledning.

Fordelen med dette alternativet er at forskriften da ikke vil gi muligheter for å påføre Rælingen kommune større forpliktelser enn de faktisk har for personer som oppholder seg ulovlig i landet. Det vil fortsatt være mulig å klage på avslag om stønad, men siden avslagene alene er begrunnet med at de ikke har lovlig opphold, skal det heller ikke foretas noen skjønnsmessige vurderinger verken av NAV-kontoret eller av Fylkesmannen som klageinstans. Dette vil lette saksbehandlingen og skape en bedre forutsigbarhet.

Med vennlig hilsen

Unni Bjørseth
NAV leder i Rælingen

